

Dier beglynt die vigilie. ps

Bidde wy voor
die gelouighe
doden. He' ghif
hem die ewige
ruste ende dat

ewige licht moet hem lichte.
sie moete rusten yn vreden. amen.

My hebbe ombe **Inuitator**
uangen die lichten des dodes.
die droeuige leer der hellē heb
ben my ombeuange. **Beuente**

Goemt laet ons seer ver
vrouwen ten here laet
ons uibilieren gode onse heil
geuer. syn aensicht laet ons

te vorē begripen mit belieu.
ende laet ons mit salmē tot
hem volhertelike blyſchap
hebn. **D**y hebn ombewan
gen die lichten des dodes die
droeuige seer der helle hebn
my ombewangē. **W**ant
god is groet here ende groet
coninc. op al die gheen die got
lic syn. want die here en ver
drift niet syn volc. want yn
synen handen syn al eenden
van eertric ende hoetheit der
berghe liet hie. Die droeuige
seer der hellen hebn my om
bewangē. **W**ant sijn ys

104
dat meer ende dat heuet hie
gemaket ende dat drogelāt
hebu syn hande geuest. coemt
laet ons hem aenbeden. laet
ons voir gode nederuallen.
laet ons schreyen voer den hē
die ons gemact heuet. wāt
hie is onse here ende onse god
ende wy syn syn volc ende scha
pe synre weiden. **M**y hebū
ombeuange die suchten des
dodes die droeuige seer der hel
len hebū my ombeuangen.
Of ghy huden hoert syne
steine en verhardet niet vher
te geluck dat v vaders my ver

toernde yn den dage der becomin
gen yn der woestine dair myn
vader becoerden proefden ende
sagen myne werke. Die droe
uige seer der hellen heb my
ombeuangen. **U**iertichia
er was ic naest desen geslechte
ende sprac altoes dese dwalen
yn den herten ende si en beken
den niet myne wege. ende ick
swoer hem yn mynen toerne
dat sie niet en solden gaen yn
myn ruste. **M**y heb ombes
uangen die suchten des dodes
die droeuige seer der hellen heb
ben my ombesuangē. **H**ere

ghyf hem die ewighe ruste en
dat ewighe licht moet hem lich-
ten. Die droeuighe seer der hel-
len hebni my ombeuangē. **M**y
hebni ombeuangē die lichten
des dodes die droeuige seer der
hellen hebni my ombeuangē.

an Ic sal behaghen den here
yn den lande der leuender. **ps**

Emynde want die here sal ver-
hoeren die stemme myns gebe-
des. **M**ant hie to my neich-
de syn oeren ende yn mynē da-
gē sal ic hem inroepē. **M**y
hebni ombeuangē die droeu-
ge seer des dodes en die anrte

der hellen vonden my. **I**ck
vant bedruckenisse. ende we en
den naem des heren aenriep ic.

Here verlose my siel out
fermich ende gerechtich here.
ende onse god outferme dy.

Gokier dy my siel yn dyn
ruste. want die here heuet di
guetlic ghedaen. **W**ant hie
wttrede myn siel van den dode
myn oghen van den traenen
myn voete van den valle. **I**c
sal behagen den her. yn den la
de der leuender. **H**ere ghyf
hem. **Añ** **I**c sal behagen den
here yn den laude der leuender.

ant Och my want mȳ ellende
wanderinge is verlenget. **ps.**

Totten heren riep ic als
ic bedrouet was. ende
hie verhoerde my. **H**ere ver

lose myn siel van quaden lip
pen. ende van der valscher to
gen. **W**at salmen dy gene.

of wat mach men dy voerset
ten weder die valsche tonge.

Scharpe pyle des mecht
gen mit verderuende kalen

Och my want mȳ ellendi
ge wanderinge is verlenget
ic heb ghewont mitten die
yn cedars tabernakel woen

de myn siel was alte seer wo
nende yn ellende. **M**itten
die den vrede haten was ick
vredesom wāner ic hem to
sprac so aenuochte sie my te
vergeues. **H**ere glnf hem
die ewige ruste. **Ant** Och
my want my ellendige wan
deringe is verlenget. **an** Die
here behuet dy van alle qua
den die here moet behuede dyn

In den bergen **psalm** siel.
heb ic verheuen my oge
dair my hulpe van come sal.

Myn hulpe coemt van den
here die gemact heuet hemel

ende eerde. **H**ie en sal niet
 geuen dyne voete yn bewegi
 ge noch hem en sal niet vake
 die dy behuet. **D**u liet hem
 en sal niet vaken noch clape
 die israhel behuet. **D**ie he
 behuede dy die here is dyne be
 scherninge op dyne rechte hant.
Dy en sal die sonne niet ber
 nen des dages noch die maen
 des nachtes. **D**ie here behu
 et dy van alle quaet. die here
 moet behueden dyn siel. **D**ie
 here behuede dyne yuganc en
 dyne uitganc van nu hent
 yn ewicheit. **H**ere ghif he' ic

an Die here behuet dy van
allen quaede die here moet
behueden dyn siel. **an** Ostu
die boecheit verholdes here.
o here wie sal dat lyde moege.

Here van den diepe **ps**
heb ic geroepen totti.
o here verhoer myn stemme.

O yu oeren moete to hoere
yn die stemme myns biddens.

Ostu die boecheit verholdes
here. o here wie sal dat liden
moeghen. **W**ant by dy is
genaedicheit. ende om dyne
ewe verbeide ic dy here. **V**a
der metten tyt wachte hent

ter nacht hoppedē isrl' yn den
 here. **W**ant by den here is
 barmherticheit. en̄ by hem is
 ouervolle verlosinge. **N**u
 wie sal israhel verloesen va
 al synre boecheit. **H**ere
 ghif hem. **ic. an̄** Ostu die
 boecheit verholdes here. o he
 wie sal dat lyden moge. **ant**
 Die werke dynre hande en v̄
 smae niet. **Psalmus**

Ic sal dy belien yn al mynen
 hertē. wantu heues gehoert
 die woerde myns monds. **I**n
 der tegenwoordicheit der enge
 le sal ic dy singen. ic sal aen

beden to dynen heilige tempel
ende sal belien dynen heilige
naem. **O**p dynen outfarn
herticheit ende dyne waerheit.
wantu groet gemaker heues
bouen all naem dyne heilige.

In welken daghe ic dy aenroep
pe soe verhoer my. ende du salt
vermanichuoldighe die we
ghede yn mynre siele. **O**p
belien here al die coninge der er
den want sie hebn gehoert die
woerde myns monds. **U**nde
sollen singen yn den weghen
des heren. want groet is die
glorie des heren. **W**ant

die here is hoghe ende liet aen
 die nedereu ende die hoegen
 kent hie van veers. **I**t dat
 ic wandere yn mids der bedr
 ucnisse du salst my leuedich
 maken. ende bouen den toern
 myre viande wtreckedstu dy
 hant ende dyn rechterhant
 make my beholden. **D**ie
 here sal vergelden voir my.
 here dyn ontfermicheit yn ee
 wicheit. en versmae niet die
 werke dyure hande. **H**ere
 ghif hem. **ic. an** Die werke
 dyure hande en versmae niet.
an God dyure guedertueheit

bidde wy dattu dy werdigen
wilt hem te geuen lichte en
rustelike wonighe. **Maght**

Dyn siel maect groet
den here. **O**nde my
gheest heuet sich hoege ver
vrouwet yn god myn heil.

Want hie heuet aengelie
die oetmoedicheit synre die
nen. siet dair van sollen my
salich hieten alle ghebuerre.

Want hie heuet my groe
te dyngē ghedaen die medy
tich is ende syn helige naem.

Onde syn barmherticheit
is van geslechte tot geslechte

218
te den die hem outfien. **H**ie
heuet macht ghedaen yn sy
nen arme. hie heuet vstroot
die houerdige van gedanke
syns herten. **H**ie heuet af
gesat die mechtigen van den
stoele. ende heuet gehoeghet
die oetmoedigen. **D**ie hū
gerigen heuet hie gevult
mit guede. ende die rike liet
hie ydel. **H**ie heuet outfa
gen israhel syn kynt hem
gedachte synre barmhertich
eit. **A**ls hie gesproken
heuet tot onsen vaderē abra
ham. en syn geslechte yn ee

wicheit. **H**ere ghyf hē. **ān**
God dynre guedertierenheit
bidde wy dattu dy werdigē
wilst hem te geuen licht ende
rustelike woninge. **ān** Here
mij god mynē wech wise te
rechte yn dynen aensichte. **ps**

Here mit dynen oere ver
nyn myne woerde en
bynneen verstant mij roepē.

Denck yn die stemme myns
gebeds. myn coninc en mij
god. **W**ant tot dy here sal
ic beden. ende woe morgens
saltu verhoeren mij stemme.

Woemoergens sal ic aen

111
dy staen ende sal sien. wātu
en bist niet die god die die boef
heit wil. **O**ch die bose en
sal niet by dy woenen. noch
die ongerechte en sal niet bli
uen voer dynē oghen. **D**u
heues gehaet alle die boesheit
werken. du salst verliesen al
die loegen spreken. **O**en
man der bloede ende den droe
genachtigen sal die here mit
misuoeghen vlien. mer ic yn
die manichuoldicheit dynre
outfermicheit. **I**c sal yugāē
yn dyn huis ende sal aenbedē
to dynen heligen tempel yn

Dyne vrese. **H**ere leide my
voert yn dyne rechtuerdich
eit om myne viande. ende wi
se te recht yn dyne aensichte
myne wech. **W**ant yn oe
ren monde en is die waer
heit niet. oer herte ys ydel.
Oer kele is een apen graef
sie wrachten bedriechlike
mit oeren tongen. god oer
del sie. **S**ie moeten afual
len van oeren gedachten.
nae der manichuoldicheit
oers afkierens van dy soe
verdrieff sie. want sie dy he
vertoerden. **A**lle die

112
hopen yn dy solen verblide
yn dy. sie solen hoghe ver
vrouwen. ende du salst wo
nen yn hem. **U**nde groete
glorie solen sie yn dy hebn. al
die dynē naemen mynen.
wantu salst benedien den
gerechten. **H**ere du heues
ons getroent. als mit eenē
schilde dyns gueden willen
Here ghif hem. **an̄**
Here myn god mynē wech
wise te recht yn dynen aen
sichte. **an̄** Kier dy om here
ende trecke wt myn siele.
want hie en is yn den dode

niet die dyure gedenkē sal

Here yn dyure verbol p
geueheit en strafe my
niet. ende yn dyne toerne en
berispe my niet. **O**ntferm
dy myne here. want ic krac
byu make my gesont. wat
al myn gebeente syn mede
gestoert. **U**nde my siele
is alte seer gestoert. mer du
here wo lange. **B**ier dy
om here ende treck wt myn
siel. make my gesont om dy
barmherticheit. **W**ant
hie en is yn den dode niet die
dyure gedencken sal. en wie

sal yu der hellen dynre belie.

Ich heb gearbeit yn mynen
suchten. ic sal myn bedde was-
schen op elke nacht mit my-
nen traenen. ic sal beghiete
my gespreide bedde.

My
oghe is van verbolgenheit
seer gestoert. ic byn veraldet
ouder al mynen viande.

Gaet
al van my die boesheit wer-
ken. want die here heuet ver-
hoert die stemme myns schrei-
ens.

Die here heuet ver-
hoert my bede. he heuet my
gebet ontfangen.

Alle my
viande moete hem schamen

ende voel seer werde gestoert.
sie moeten omgekiert wer
den ende schamen hem seer
snellick. **H**ere ghif hem. **an**

Hier dy om here ende treck wt
myn siel want hie en is ynde
dode niet die dynre gedenke
sal. **an** Op dat hie sulke stot
als een lewe niet en gripe
mij siel als hie niet en is
die sie verloese noch beholde

Here myn god **ps**
dy heb ic gehaepet
behalde my van al den die
mij veruolgen en verloese
mij. **O**p dat hie sulc stot

als een lewe niet en gripe
myn siel als hie niet en is
die sie verlose uoch beholde.

Here myn god ist dat ick
dit heb gedaen. ist dat boef
heit is yn mynen handen.

Heb ic hem weder gegol
den den die my quaet weder
doen. so sal ic te rechte afual
len ydel van mynē viandē.

So veruolge die viant
mij siele. ende begripe ende te
trede myn leuen yn die eerde.
ende vermake myn glorie
te stubbe. **S**tant op here
yn dynē toern en verhoghe

Dy. yn den eende myre viande.

Stant op here myn god
yn dat gebot. dattu gebode
heues: ende die vergaderinge
der volke solen dy omstaen.

Unde om dese soe gae weder
ynt hoghe. die here richter
die volke. **R**ichte my here
nae myne rechtuerdicheit.
ende nae myne onoselheit.
boue my. **D**ie boecheit
der sundere die volwasse en
du god du salst te recht e
wisen den rechtuerdighen.
die ondervindes die herten
ende niereu. **M**yne recht

uerdighe hulp is van den he.
 die behalder die gerechtē vā
 herten. **G**od is een recht
 richter. **S**tarck en liden. sal hie
 hem op alle sunderlige daghe
 toernē. **M**ert dat ghy niet
 en beuerden soe sal hie blenc
 kende schudden syn sweert.
 synen boghe heuet hie ghe
 spannen. ende heften to ghe
 maect. **I**n den boghe heft hi
 bereit die vate des dodes en
 syn geschutte heuet hie ge
 maket mit brande. **S**iet
 hie teelt die ongerechtig
 eit en ontferc dat drouige

leer. ende heuet ghewonne
die boesheit. **H**ie opende
die onreine diepheit ende
wegroef die. ende viel yn
die kule die hie gemact
had. **S**yn droeuige leer
sal weder keren yn syn hoe
uet. ende syn boesheit sal ne
der gaen ynt hoedste van
synen hoefde. **I**c sal belu
eu den here nae synre recht
uerdicheit. ende ic sal singe
den naem des alre hoedste
heren. **H**ere ghif he. **ant**
Op dat hie sulc stont als
een lewe niet en gripe mi

114
siel als hie niet en is die sie
verlose noch beholde. **ant**

Vander poerten der helle
wtuemet here oer sielen.

Vader onse. En en ynleide. 2.

Spaer my **Die verste lex**
here. want my daghe
en syn niet. wat is die men
sche dattu oen groet makes.
of waerom setstu dyn herte
weder hem du vandest oen
yn der dagheraet. en haeste
lic proestu hem. wolange
en spaerstu my niet. noch
en laetste my niet. dat ick
slynde mynē spekel. ic heb

gesundicht. wat sal ic dy doe
o herde der menschen. **W**aer
om heuestu my geset tegen
dy. ic byn my seluen swaer
geworden. waer om en drae
gestu niet my sunden. ende
waer om en afnemestu niet
my boesheit. liet nu slaep ic
yn den ghestub. ende suecte
my vroe. ic en sal niet bliue
de syn. **Kūs.** **H**ere die dyn
diene geschapen heues ot
fermt oere. ende wat sie lā
ters yn den dat sie die viāt
bedrogghen heuet vgaedert
hebn die afwaſſche mit

vergiffnisse du die bist mil
 de ende barmhertich. **vs** Of
 yn hem sijn enige schulden
 die pynen wert sijn. of enige
 misdaden weder dyn groete
 herlicheit. Die afwalsiche mit
 vergiffnisse du die bist milde
 ende barmhertich. **Die and l**

Dynre sielen verdriet
 myns leuens. ic sal
 my sprake laten gaen we
 der my. ic sal spreken yn die
 bitterheit mynre sielen. ick
 sal seggen gode en wil my
 niet verdoemen. **Gewise my**
 waer om ordelstu my aldus

Duncti dat guet oft u my on-
recht dedes ende bedruckes
my dyn werck dynre hande
ende helpes den raet der geen-
re die van dy syn gekiert
Syn dyn oghen vleischelick
of siestu als die mensche
siet. syn dyn daghe als des
menschen daghe ende dyn ia-
ren als die menschelike ty-
den. **I**n den dattu lokes myn
boecheit ende ondersoekes
my sunden du salst weten
dat ic niet verkeerts gedaē
en heb. want ten is niemāt
die van dynre hant wtbreit

118
ken mach. **an.** **D**yne hā
de hebū my gemact here en
hebū my te mael geformet.
mer ic een mensche gheborē
vanden wiue die cleine tijt
leuet heb gesundicht ende
boetheit gewracht yn dyne
aensicht. **vs.** Als du comes
te gericht en wil my niet ver
domen op dat die viant niet
en verblide op my. In dyne
aensicht. **Die derde lexe.**

Dyne hande hebū my
gemact here en hebū
my te male geformet al om
ende om ende aldus haeste

lic nederwerpeſtu my. **I**c bid
ghedenck dattu my als clyck
make des ende dattu my ſals
wederbrengen yn geſtub. he
ueſtu my niet als melc ghe
molken. ende als keſe heueſ
tu my te gader gerouen. du he
ues my gedeelt mit vel ende
mit vleis. mit bene en mit
ſenen heueſtu my vergadert.
leuen ende barmherticheit
gaefſtu my. ende dyne van
dinge heuet bewart myne
gheest. **Kūs.** **I**c bid here
ghedencke dattu my als clyck
mactes. ende dattu my ſalſt

119
weder brenge yn gestub. he
uestu my niet als melck ghe
molken ende als kese heuestu
my te gader gerouen. du he
ues my gedeet mit vel en mit
vleis mit benen en mit senen
heues tu my vergadert. **L**eu
en en barmherticheit gaestu my
ende dyn vandige heuet be
wart myne gheest. **H**euestu
my niet als melc gemolken
ende als kese heuestu my te ga
der gerouen. du heues my ge
deet mit vel ende mit vleis
mit benen en mit senen he
uestu my vergadert. **H**ere

ghif hem die ewighe rust ende
dat ewighe licht moet hem
luchten. Heuestu my niet als
melt gemolken ende als kese
heuestu my te gader gerōnen
Du heues my gecleet mit
vel ende mit vleis mit bene
ende mit senē heuestu my
vergadert. **ant** In der stede
der weiden dair hie my sette.

Die **Die ander nocht**
here regiert my ende
my en sal niet ont
brecken yn der stede der weide
dair hie my sette. **O**p dat
water der wedermakinge

120
heuet hie my op gheuoet. en
bekierde my siele. **H**ie voort
leide my op die pade der recht
uerdicheit. om synen naem.

Want of ic wander yn mits
den scheem des dodes. ic en sal
dat quade niet ontfruchten.
wantu here mit my bist. **O**y
ue roede ende dyn staf die troe
sten my. **D**u heues een ta
fel bereit voor mynē aensich
te weder die gheen die my be
drucken. **D**u heues vet ge
mact my hoeft yn olie. ende
my kelic die dronken mact
woe ouerdaer ys hie. **D**yn

ontfarnherticheit sal my nae
volgheu al die dage myns le
uens. **O**p dat ic woene yn
den huse des heren yn lacheit
der daghe. **H**ere ghif he. **an**

In der stede der weiden dair hie
my sette. **ant** Die achterla
tenis myne ioget en myne
onwetenheit en wil here
niet gedenken. **Psalmus.**

Gotti here heb ic opge
heuen myn siel. my
god yn dy getruwe ic niet
en laet my schamen. **D**y
viande en laet my niet bespot
ten. want al die dy liden en

solen niet confuys werden.

Alle die bose dyngge doen
voel ydelike die werden con
fuys. **H**ere bewise my dyn
wege. ende wtcleer my dy pade.

Richte my here yn dynre
waurheit. ende leer my wāt
du bist my god. ende my here
gesūt meker. ende al den dach
heb ic dy verbeidende verwach
tet. **W**ederdenc here dynre
outfermenist. ende dynre ot
fermicheit die van ewicheit
den syn. **O**ie achterlatenist
mynre ioget ende myre onwe
tenheit. en wil here niet ge

denken. **D**er ghedenke
myre nae dyne barmher
ticheit. du here om dy guede.
Die here ys suete ende ge
recht. dair om sal hie ewe
geuen den die dy misdouen
yn den weghe. **H**ie sal to
rechte wisen de sachtmoedi
gen ynt gerichtte ende de suet
hertigen sal hie leren syne
wege. **A**lle die weghe des
heren syn outfarnicheit
ende wairheit den ghenen
die dair eytschen syn testa
ment ende syn getuge. **O**er
dyne name here. saltu ge

122
uadich wesen myre sündē.
want der vele ps. **W**ie is
die mensche die den heren
ontfruchtēt. hie sette hem
die ewe yn den wege den
hie vercoes. **S**yn siel sal
bliuen yn gueden. en syn
saet sal eruen die eerde. **D**
ie here is een vast firma
mēt den die hem ontfruchtēt.
ende syn testament op dat
hie hem openbaer werde.
Oyne oghen syn altoes
totten heren. want hie sal
afrecken myne voete vā
den stricke. **B**esie yn my

ende otfarme mynre. want
ic eenich ende arm byn. **D**ie
bedruckenissen myns herte
syn gemenichuoldicht. wt
nym my van myne noeden
Siet myne nederheit ende
my arbeit. ende vergif al
my achterlatenissen. ende
vergif al my achterlatenif
sen. **G**esie myn viande
want sie syn gemenichuol
dicht. ende mit bosen haete
hebben sie my gehatet. **B**e
huede myn siele en wt nym
my ende niet en laet my soe
men. want ic gehapet

heb yn dy. **D**ie onnoselen
ende gerechten heugē my aen
want ic dy wachende dogede.

Verlose god israhel van
al synre bedruccnisten. **H**e
ghif hem die ewige ruste. **ic.**

ant Die achterlatenisse
myne ioghet ende myne
onwetenheit en wil here
niet gedencken. **ant** Ic gelo
ue te sien die guede des here
yn den lande der leuēdiger.

Die here ys my yn **ys**
lichtige ende my heil
van ween sal ic vruchten.

Die here ys beschirmer

myns leuens. van ween sal
ic beuen. **A**ls die schedigē
naken op my. opdat sie etē
my vleisch. **M**yne mande
die my bedrucken sie syn ge
krenket en syn geuallē. **I**t
dat sie weder my setten hoer
heer mit tenten. yn dat sal
ic hopen. **E**en bad ic van
den heren. dat sal ic eyschen
te soeken. op dat ic ynwone
yn den huse des heren. alle
die dage myns leuens. **O**p
dat ic sie den wille des here
ende visiter synen tempel.
Want hie bedecte my yn

synē tabernakel yn den dage
 der boſer beſchermiede hie mi
 yn dat verborgende ſyns ta
 bernakels. **I**n den vaſtē
 ſteinen verhoeghede hie my
 en nu heuet hie my verhoe
 get my houet bouen myn
 viande. **I**c ghinc om en om
 ende al todende offerde ic yn
 ſynē tabernakel offer der
 ropender ſtēme. ic ſal den
 heren ſyngen ende eenen
 psalme ſpreken. **V**erhoer
 here myn ſtēme dair ic mede
 wepe to dy. ontfarme mī
 ende verhoere my. **M**yn

herte sprac aldus to dy. dyn
aensichte sal ic eyschende soe
ken. my aensichte heuet dy
eyschende gesocht. **O** yn
aensicht en kier niet vā my
here noch en van neige dy
niet yn toerne van dynen
knechte. **M**es myn hulper
here en begeue my niet. noch
en versmae my niet god my
heilgeuer. **W**ant my vād'
ende my moder hebū my gela
ten mer die here aen naem
my. **S**ette my een ewe yn
dynen wege. ende to rechte wi
se my yn den gerechten pade

om my vande. **E**n wil
 my niet ouergeue yn die sie
 len der die my bedruckē wāt
 die bose getuge stonden op we
 der my ende die boecheit heft
 hoer seluē gelogen. **I**c ge
 loue te sien dat guet des herē
 yn den lande der leuendiger.
Verbeide des herē werke
 manlike ende dyn herte wer
 de mede gesterckt ende verbei
 dende lūt den heren. **H**ere
 ghyf hem. **rc. ant.** Ic geloue
 te sien dat guet des heren yn
 den lande der leuender. **ant**
 Die here mede sette sie mit

den princen mitten princen
syns volcs. Vader onse. En
en vuleide ons niet yn beco
ringe. mer verloes ons va
den quade. Amē. Die merde li.

Antwoerde voer my wo
voel boesheiden ende
sunden heb ic. myne quaet
heiden ende my achterlate
nissen tone my. War om hu
testu dyn aensichte en holdes
my voor dyne mant. Weder
dat blat dat van den wynde
geuort wort toenstu dyne
macht. ende du veruolges
een droge taf. Want du scri

126
ues weder my bitterheiden
ende wils my vernietē mit
ten sunden myre ioget. Du
heues gesat mynen voet
yn die senen. en heues nau
we ontholden all myn pade.
en heues die voetstappen
myne voeten gemerct. mi
die alle vuele etter to niete
werden sal. ende als een deet
dat gegeten wort van den
motten. **Rūs.** **H**ere ont
bynde hoer sielen van alle
banden der sunden op dat
sie yn der glorien der opuer
standenisse werdich wese

moten dat sie opuerweckt
werden onder dyne heligen.

v. Ghif hem here die ewige
ruste ende dat ewige licht
moet hem lichten. Op dat sie
yn der opuerstandnisse wer
dich wesen moeten dat sie op
uerweckt werden onder dyne
heligen. *De wiste lere. Homo*

Die mensche gebore vā
den wiue leuet corte
tijt en wort vervult mit
voel yameren. Die als een
bloeme vort comet en wert
te wreuen en gaet en wech
als een scheem en en bliuet

127
nūmermeer yn eenē state.
ende du haldes voir werdich
dattu op aldusdane oplukes
dijn ogen en̄ to leidene hem
mit dy ynt gerichtē. **W**ie ma
ch repne maken dat outfan
gen is van onreinen sate
tan du die allene bist. **C**ort
syn die daghe des menschen
ende dat getael der maenden
is by di. **D**u heues ghesat
syn termyne die niet vorder
gaen en moegen. **D**aer om
vanganc van hem en wey
nich op dat hie ruste hent
dat come syn gewonschede

dach als eens huerlics. **Kūs**

Wy bidu dyne guedertire
heit alre guedertireuste va
ter dattu werdigen wilt
hem te geuen verlichte en
rustelike woninge. **vs** **O**r
farmer en ontfarmhertige
alre lieueste myner der men
schen wy ynigen verbide
dyne guedertireheit. Dattu
werdigen wilt hem to ge
uene verlichte en rustelike
woninge. **Die derde lexe.**

Wie sal my geue dattu
my yn der hellen be
schirmes ende behuedes

128
heut dat ouerlure dyne vbol
genheit ende my settes tyt
dair du myne ynnē weder
gedenkest. Vermoedstu dat
die dode anderwerf sal leuē.
yn allen dyngē dair ic nu y
ne ridderlike vechte verwa
chte ic heut dat come myne
bynen ver wandelige. Du
salt my roepen ende ic sal
dy antworten. ende du salt
den werken dyne hande rei
ken dyne rechterhant. Mer
du heues ouergetellet myne
gange mer spaer mynē sū
den. **Kūs** **H**ere onse god wi

bidu dy dattu outfaes die
sielen der begrauener. danc
du dyn bluete omme gestort
heues. wederdencke dat wy
syn gestubbe. en die mensche
als hoy. ende als die bloeme
des ackers. **vs.** Outfarmich
ende outfarmer ende gerech
te here. wederdencke dat wy
syn gestubbe en die mensche
als hoy ende als die blome
des ackers. **H**ere ghyf hem
die ewige ruste ende dat ewi
ghe licht moet hem lichten.
wedergedencke dat wy syn ge
stubbe ende die mensche als

hoy ende als die blome des ac
kers. **an.** **E**n beghif my
niet here my god. ende en van
gae niet van my. **Die derde**

Here yn dyner ver **no³**
volgenheit en strafe
my niet. ende yn dyne toerne
en berispe my niet. **M**ant
dyne geschutte stek en yn my
ende du heues gestadiget dy
hant op my. **G**heene ghe
luchteit en is yn myne vlei
sche van tegenwoordicheit
dys toerns. gheenē vrede
en is yn myne ghebeente va
tegenwoordicheit myre sun

den. **W**ant myne boeshei-
den syn my houet bouē ge-
gaen. ende op my beswaert
als een swaer borde. **M**yn
lydauen syn vervult mit
verdruē. van tegenwoordich-
eit myner onwischeit. **O**n-
salich byn ic geworden. ende
ic byn gecrūmet hent ten
eende. ende al den dach yugic
ic bedrouet. **W**ant myn
leenden syn vervult mit be-
spottene. ende ghene gesūt-
heit en is yn mynē vleische.
Ic byn gedruet en genedert
alte seere. ende ic brūmede vā

suchten myns hertē. **H**ere
al my begerte is voer dy. en
myn suchten. en is voer dy
niet verborren. **M**yn her
te is yn my seer gestuert. my
cracht heuet my begheuen
ende dat licht mynre oghe
en is niet mit my. **M**yne
vriende ende my naesten sie
genaecten tegen my en stou
den. **E**nde die my by wae
ren die stonden veer vā my.
en die my siel sochten die da
den my macht. **O**nde die
my quade dyngge wtsochte
die spraken ydelheit. ende

dachten al den dach valscheit.

Mer ic als een doue en hoer-
de niet. ende als een stomme
die synen mont niet op en
luket. **O**ude ic byn ghe-

worden als een mensche
die niet en hoert. ende als
een die gheen weder spreke
en heuet yn syne monde. **W**

ant yn dy here heb ic gehae-
pet ende du salt my verho-
ren here myn god. **W**at

ic sprac op gheene tyt en
moeten myne viande op
my bouen vrouwen. als
myn voete wordē beweget

134
so spraken sie op my groete
druygen. **W**ant ic yn die
clage der pynen bereit byn
ende myn wee is altoes yn
mynen aensichte. **W**ant
ic sal verkundigen myne
boesheit. ende om myne sū
den dencken. **M**yne man
de leuen ende syn gestadiget
op my. ende syn vermenich
uoldicht. die my boeslick
gehatet hebbe. **D**ie my
quade voer guede wederge
uen die hebbe my afgetrect.
want ic die guetheit nae
volghede. **E**n beghinf my

niet here my god. ende en
van gae niet van my. **O**
encke yn my hulpe here my
god myns heils. **H**ere gif
hem. **ac. ant.** En beghint my
niet here my god. ende en va
gae niet van my. **an** **M**ack
gesunt here my siele. want
ic dy gesundiget heb. **ps**

Selich is die daer ynuwe
dichliken verstaet op
den noetdriftigen en op de
armen. yn den quade dage
sal oen die here verlossen.
Die here beholdene ende
makene leuendich. en ma

keene salichy yn der eerden. ende
en ouergeues niet yn die sie
len synre viande. **O** ie here
brenge hem hulpe op dat bed
de syns droeuigen seers. all
syn ghespreide bedde heuel
tu omgekiert yn synre crac
heit. **I**c sprack here otfar
me dy myns. mach gesunt
my sielen. want ic dy gesun
diger heb. **M**yne viande
spraken my quade. wāner
sal hie steruen ende syn nae
me vergaen. **O**ude wast
dat hie bynnen ghinc op
dat hie saghe. hie sprac ydel

Dinge. ende syn herte sal hem
seluen boesheit vergaderen.

Hie waghinc buten. ende
sprack yn dat selue. **W**eder
my ruenden alle myn viande.
weder my dachten sie quaet.

Een boese wort sette sie
weder my. die daer slaept en
sal hie niet meer doen op dat
hie verrise. **W**ant die men
sche myns vreden yn den ick
trouwede. die myn broet at
die heuet groetlike vermet
die ondertredinge op my.

Mer du here ontfarme myns
ende verwecke my weder en

ic salt hem vergelden. **I**n dē
bekande ic dattu my woldes.
dat my vrant hem niet en
sal verrouwen bouen my.

Mer my ontfeugestu om
die onnosselheit. en medeuesti
gestu my yn dyne aensichte
yn ewicheit. **G**hebenedyt
sistu here god ysrahels van
ewicheit yn ewicheiden. dat
gewerde dat gewerde. **H**ere
ghif hem. **ant** **M**ack ge
sunt here my siele. want ic
dy ghesundiget heb. **ant**
Myn siele heuet gedorst tot
gode den leuendigen borne

wāner sal ic comen en̄ apen
baer verschynen vour de aen
sichte godes. *Sicut desiderat*

Als die hirt beghert tot
den bornen der water
also begert o god myn siel
totti. **M**yne sielen heuet
gedorst tot gode den leuendi
gen borne. wāneer sal ick
comen ende apenbair ver
schynen vour den aensichte
godes. **M**yne tranen ware
mij brode dach ende nacht all
men mij dagelijc seget wair
ys dyn god. **D**ese dynghe
hebit ouergedacht ende wt

goet yn myn myn siele. wāt
 ic sal ouergaen yn die stede
 des wonderlikē tabernakels
 hent totten huise godes. **I**n
 der stēnen der hogher vrou
 den ende des beliens is dat ge
 luyt des gheens die dair wer
 schappen. **D**aer om bistu
 bedroeft siele myn. en wair
 om verstuertu my. **H**ope
 yn gode want ick noch hem
 belien sal. salichgheuer myns
 aensichtes ende myn god.
Go my seluen is mede ver
 tuert myn siele. dair om sal
 ic dyns gedencken van den

lande der yordanen ende her
monijn van den deine ber
ghe. **D**at afgront yntro
pet dat afgront. ynder ste
men dyne caractere. **A**lle
dyne hogen ende alle dyn vlo
den syn ouergegaen ouer my.
In den dage geboet die here
syne otfarmicheit. ende yu
der nacht synen sanc. **G**y
my is my gebet tot gode mys
leuens. ic sal to gode spreke
du bist my ontfanger. **W**
air om vergetstu my. ende
wair om gae ic bedroeft
als my die want pyne aen

135
doet. **D**oe als myne gebeen
te tobreken so spraken my scā
delike myne viande die my
bedrucken. **A**ls sie to my
seggen op elke daghe. wair
is dyn god. wair om bistu be
droeft siele myn. ende wair
om mede verstuertu my. **H**
ope yn gode. want ick noch
hem belien sal. salich geuer
myns aensichtes ende myn
god. **H**ere ghif hē. **ic. ant**
myne siele heuet gedorst tot
gode den leuēdigen borne.
wāner sal ic comen en̄ apē
bair verschinen voor den

aensichte godes. **vs.** En ghyf
niet den beesten die sielen die
dy belien ende die sielen der
armen en verghet niet ynt
eende. **Vader onse. ꝛc.** Ende en
yuleide ons niet yu becoꝝige.
Mer verloes ons vā quade.

Dy gheest **vij lere. amē.**
sal werden ghedūnet.
myne dage sullen corten ende
alleen is my dair bouen dat
graf. **Ick** en heb niet gesundi
get ende myn ogen wouen yu
bitterheit. wie my here eñ sette
my by dy ende wes hant du wilt
vechte weder my. **Mine dage**

136
syn ouerleden my gepense
syn verstroyet quellende my
herte. Sie kierden den dach yn
die nacht ende nae den doncker
heiden anderwerue hope ic yn
dat licht. **I**st dat ic verbeidende
gedoge die helle ys myn hoes
ic spreide my bedde yn die donker
heiden. **I**c segede ten vuelen etter
du bist my vader ende my moe
der ende den wormen segede ick
myn suster. **W**aer is nu my ver
beidynge ende my dochtsam
heit du bist here my god. **Kūs**

Oerlose sie van der pynē der
hellen die to brakest die metael

sche poerten ende vandest die
helle du ghaueft hem licht op
dat sie dy sagen die daer waren
yn der pynen der hellen. **vs.**

Die daer riepen ende spraken
du bist to gecomen verloser der
werlt. Die te brakest die me
taelsche porten en vandest die
helle. du ghaueft hem licht
op dat sie dy sagen die daer wa
ren yn der pynen der hellen. **Die**

Dyn ghebeente **vin** **lere**
als dat vleisch vertert
was heuet aen mynē velle en
myn lippen syn alleene geble
uen om trent mynen tanden

Ontfarniet v mynre otfarniet
v mynre sunderlinge ghi myn
wende wāt die hant des heren
heuet my geruert. **W**aer om v
volge gy mi als god ende wort
versadet van mynen vleische.
Wie sal my geuen dat geschpe
uen werden my redene. **W**ie sal
my geuen dat sie werden wtge
grauen yn een boeck mit eenē
yseren griffel of mit eenen lo
denē plumbete of dat sie wer
den gehouwen mit eenen bei
tel yn eenen keselinc. **I**c weet
dat my verloser leuet en dat
ic yn den yongesten daghe we

der opstaen sal van der eerden
ende ic sal anderwerue omge
daen werden mit eenen velle.
ende sal yn mynē vleische go
de sien den ic seluen sien sal en
myne oghen bescouwē sullen
en en gheen ander. **D**it is my
hape die my behalden geset is
yn mynen schoet. **Kūs** **M**yn
verlofer leuet ende yn den les
ten sal ic weder opstaen. ende
myne gebeente sullen weder
verniet werden ende yn mynē
vleische sal ic sien mynē god.
us **M**yne siele loue den herē
ic sal den heren louen yn my

nen leuen en sal hem louesa
ge singen also lange als ic we
sen sal. Ende yn myne vleische
sal ic sien myne god. **Die ix leze**

Broeders sy wy allen yn
desen leuen hap ende in
cristo soe syu wy die iamerlic
sten van allen menschen. Mer
nu is xps weder opuerstaen
vander doet die yerste va den
slapenden. want by den men
schen is comen die doet. ende
by den menschen die weder
opuerstandnisse der dode. En
de als in adam alle mensche
syn gestoruen. also sullen le

uendich werden alle mensche
in xpo. **E**lc yn synen geordende
graet. ende die verste vā hem
allen cristus ende voert die
xpo to behoren yn synre to
comst. **D**aer nae ist eeude als
xps opgegeuen heuet dat
rike den heren den vader als
hie gelediget. heuet alle prunce
licheit. machticheit cracht ende
herlicheit. **M**er hie moet to vo
ren regnieren hent hie al syn
viande sette onder syn voete. **T**e
lesten sal werden verdoruen
die viant die doet. **W**ant alle
dyngge heuet hie gheworpen

139
onder syne voete. Mer want hie
spreket alle dyngge so synt hem
sondertwivel alle dyngge onder
geworpen wtgenomē den die hē
alle dyngge ondergeworpē he
uet. mer als hem alle dyngge
ondergeworpē werden so sal
hem oec die soue onderwerpē
de syn op dat god sy alle dōge
yn allen dynggen. **Ans.** **O** wi
gegod yn wes macht staet
die menschelike staet wi bid
den dy dattu die sielen der gelo
uiger doden ontbyndes van
allen sunden. **O**p dat sie die
doet niet onder en gae. ende

dat sie die vrucht der penitētien
die hoer wille altoes begherde
niet en verliesen. **vs.** Du die
yu dat cruce gesat wordes. ont
fenges den mordenar die late
berounisse hadde wy bidden di
guedertyrliken afwasliche hoer
sunden. Op dat sie die doet niet
onder en gae. ende dat sie die
vrucht der penitētien die hoer
wille altoes begerde niet en
verliesen. **H**ere ghif hem die
ewighe ruste ende dat ewighe
licht moet hem lichten. Op
dat sie die doet niet onder en
gae ende dat sie die vrucht der

penitencien die hoer wille al
toes begherde niet en verliese.

ant Die oetmoedige ghebee
te sullen seer verzouwen. **Die**

God ont **laudes. ps**
farme dy myre nae
dyne groeter barm
herticheit. **U**nde nae menich

voldicheit dyne ontfarmen
sen delighe myne boesheit.

Wasche my voortmer van
myne boesheit. ende reinige
my van myne sunden. **W**at

ic myne boesheit bekenne. en
myn sunde is altoes tegē my.

Oy allene heb ic gesundicht

ende quaet heb ic voer dy ghe
daen op dattu gerechtuerdicht
werdes yn dyne worden ende
op dattu verwines alstu wer
des gerechtiget. **S**iet aen
want ic yn boecheyden ontfa
gen byn ende yn sunden ont
fenc my myn moder. **S**iet
wantu die waarheit gemyt
heues. du heues my die onku
dige ende verholene dynghe
dyne wilheit geapenbaert.
Du salt my besprengē here
mit ylosen en ic sal werden
ghereinicht. Du salt my was
schen ende ic sal wit werden

bouen sine. **O**u salt genē
mynen horen blytscap ende
wroude ende die oetmodighe
ghebeente sullen seer vervrou
wen. **A**fkier dyn aensich
te van mynen sundē. ende deli
ge al myne boetheit. **G**od
scheppe yn my een reyue herte
ende den rechten gheest vernie
yn mynen byuensten. **U**nde
niet en werp my van dynen
aensichte ende dynē heligen
gheest en nym niet van my.
Ghyf my weder die wroude
dys heilgeuers. ende mit dē
vorsteliken gheeste gestadige

my. **I**c sal dyne wegeden
bosen leren. ende die dy niet
en oefenen sullen tot dy be
kieren. **V**erlose my vā den
blode god god myns heils
ende myn tonge sal verhogē
dyne gerechticheit. **H**ere
luet op myn lippen ende my
mout sal vortkundigē dyn
lof. **W**ant haddestu ghe
wilt ic hadde sie dy omer ge
geuen. dy en sal niet lusten
yn den offer dat men al ver
brent. **E**en bedrouet
gheest is een offerhant go
de een rouwich ende een ver

nedert herte en saltu god niet
 versmaden. **H**ere doe guet
 liken yn dynen gueden willen
 mit syon op dat die muere vā
 iherusalē getimert werde. **O**
 an saltu outfaen die offerhāde
 der gerechticheit en offerganē
 ende die men te male verbrent
 so sullen sie yuserten op dynen
 altaer caluere. **H**ere ghif
 hem. **ic. ant.** Die oetmoedi
 ge ghebeente sullen seer ver
 vrouwen. **ant.** Here verhoer
 my bedē to dy sal comē all vleis.
God dy beteemt **psalm 9**
 louefanc yn syon ende

dy wort die loefnuisse betaelt
yn iherusalē. **V**erhoere
here myn bede totti sal comē
alle vleisch. **D**er bofer wor
te syn vermogender geworden
bouen ons. ende onser afkieri
ge van dy saltu genadich we
sen. **S**elich is die den du wt
uerkoren heues. en aengena
mē heues. hie sal ynwonen
yn dynen widen voerhone.
Wy sullen werden vervult
yn gueden dyns huses. dyn
tempel is helich wonderlic
yn gewegener gerechticheit.
Verhoere os god ōle silichgrā

hope all d' einden des ertricks
ende veer yn die see. **D**u be
reides die berge yn dynre
cracht om gegordt mit macht
die beweges den grout der see
ende dat geluūt der geluen.

Dat heidene volc sal wer
den bewegen ende die bewonē
dynen leesten eeude die sülle
hem ōfruchten van dynen
teiken des wtganges der met
tene ende der vesperē saltu
verwallustigē. **D**u visen
tierdest die eerde en̄ maectes
sie yndronken du vermenich
uoldigedes sie rike to makē

Die vloet godes is vervult
mit watere. du heues bereit
oer spise want also is oer be
reidinge. **H**oer riuere ma
kestu bynen dronken. du ver
menichuoldigeste hoer ghe
buerte yn sinen druppen sal
verbliden die dair groiet. **D**u
salt gebenedien der cronen de
iaers dyne lieflicheit. en dy
ne velde sullen werde vervult
mit volre vruchte. **D**ie scho
ne vander wostine sullen ver
werden ende die houele sullen
werden gegordet mit hoger
vrouden. **D**ie weidere der

Schape syn gecledet. ende die
 dalen sullen ouervloien vā
 veite. sie sullen roepen. ende
 louefange spreken. **H**ere
 ghyf hem. **ic. ant.** Here hoere
 myne bede totti sal comē alle
 vleisch. **ant.** Here dyn recht
 hant ontferc my. **psalmus**

God my god van dattet
 verst beghint te lichte
 ne wake ic totti. **M**yne
 sielen dorstet yn dy. hoe mē
 nichmolde like begherde dy
 myn vleisch. **I**n den woel
 ten lande yn den oenwege
 dair gheen water en was

daer verscheen ic dy als in he-
ligen begerten op dat ic sage
dyne cracht ende dyne glorie.

Want beter is dyne barm-
herticheit bouen leuē. myne
lippen sullen dy louen. **A**l-
dus sal ic dy benedien yn
myne leuen ende sal yn dyne
naemen verheue myn hande.

Als mit sinere ende mit
verticheit werde vervult
myn siele ende myn mont
loue dy mit lippen hogher
vrolicheit. **A**ldus was
ic dyns gedachtich op my-
nen bedde. yn dy wil ic woe

iersten dencken wantu my
 hulper heues ghewest. **U**n
 te onder die deckenisse dynre
 vlogele wil ic hoechlike ver
 vrouwen naedy aenhenck
 my siele. dyn rechterhant
 ontfeuc my. **M**er sie soch
 ten myne siele tovergeues.
 yngaen moete sie yn dat ne
 derste der eerden ghegeuen
 werden sie yn die hande des
 swerdes sie sullen werde der
 vollen deel. **O**ie coninc
 sal sicc verbliden yn gode
 ende alle die yn hem swere
 sullen gelouet werde. wat

bestopt is die mont der gheē
re die quaet spreken. **ps**

God ontferme sich on
ser ende benedie ons.
syn aensichte ynlichte hie op
ons ende ontferme onser.

Op dat wy yn eertrike mo
gen kennen dynē wech ende
ouder allen volke dyn heil.

Belien moet dy god dat volc
dy moeten belien alle volck.

Hem verbliden ende hoge
vervrouwen hem die gemeen
ne lude. wantu richtes dat
volc yn licheiden ende die ge
meine lude op der eerdē leides

tu. **B**elien moet dy god
 dat volc. dy moeten belien all
 volke dat eertrike heuet syn
 vrucht geguenen. **O**us moet
 gebenedien god onse here. ons
 gebenedie god. ende hem moe
 ten ontsien alle eenden vā eert
 rike. **H**ere ghyf hē. **antif**

Here dyn rechterhant otfent
 my. **antif** Here wttreke oer
 sielen van der poertē der hellē.

Ic sprac ynt middel myre
 daghe. ic gae totten poertē
 der hellen. **I**c sochte dat ouer
 bliuen mynre iare. ic sprac. ic
 en sal niet sien gode den heren

yn den lande der leuender. **I**c
en sal voortmer niet aensiende
menschen ende den wouer der
ruessen. **M**yn gebuerte is
afgenaemē ende to gader ghe
wonden van my als een taber
nakel der herden. **M**yn le
uen is gesneden gelic als van
den die weuet. als ic noch begō
de soonder sneet hie my. vā den
morgen totten auende saltu mi
einden. **I**ch haeppe hent ten
morgen. als een lewe also to
wreef hie al myne bene. **V**ā
den morgē hent totten auende
saltu my eenden. als een swal

A 47

wen iouc. also sal ic roepē. ic
sal gedencken als die diuie.
Myn ogen syn gedūnet yn
optelien yntypghe. **H**ere ic
lude gewelt antworde voer
my. wat sal ic seggen. of wat
sal hie my antwoorden als ic
seluen gedaen heb. **I**c sal dy
weder dencken al myne iare
yn bitterheit myne siele. **H**e
re ofnen aldus leuet ende is
yn aldusdanē myns gheestes
leuen. du salt my berispen en
leuendich maken. liet yn vrede
is myne bitterheit alre bit
terst. **M**er du wtruckedest

mij siēle op dat sie niet en ver
geuge du worpest acht rucge
alle mij sunden. **W**ant die
helle en sal dy niet behen noch
die doet en sal dy niet louen.
sie en sullen niet verwachtē
dyne waarheit die nedergaē
in dat nederwater. **D**ie daer
leuet die daer leuet sal dy beli
en als ic huēden. Die vader sal
den soen kont doen dyne waar
heit. **H**ere behalt mij. ende
onse psalmen sullen wij singē
alle die daghe onses leuens
in den huse des herē. **H**ere
ghif hem. **It. an** Here wittre

148
ke hoer sielen vander poerten
der hellen. **an** Alle gheeste lo
uet den heren. **Laudate dñm.**

Louet den heren ghi vā
den hemele. louet den he
ren yn den hogen. **L**ouet

oen alle syn engele louet oen
al syn crachten. **L**ouet oen

sonne ende maen. louet oen
alle sternen ende licht. **L**o

uet oen ghi hemele der heme
len. ende die watere die bouē
den hemel syn moeten louē
den naem des heren. **W**at

hie sprac ende sie syn gemact
hie geboet ende sie wordē ge

ſchāpen. **H**ie ſette ſie ewelic
yn ewicheit: hie ſette dat gebod
dat niet achter bliuē en ſal.

Louet den heren ghi vā der
eerden. hemelike wege onder
der eerden en alle afgronde.

Quer. hagel. ſnee. wynt der
wagen die werckt dat wort
des heren. **B**erge ende alle

houele. wuchtbar holt ende
alle cedarborne. **B**eesten

ende alle vee. ſerpentē ende vo
gele geuetert. **K**oninge

van eertrike ende alle volke.
princen ende alle richtere yn

der eerden. **T**ongen en ma

149
geden alden mit den iongē moe-
ten louen den namē des heren.

want syn naeme allene ver-
hoget is.

Syns werdelike
beuens dat is bouē hemel en
eerde. ende syns volcs hoerne

heuet hie verhoget.

Loue
sanc alle synen heiligen. den ky-
deren van israhel den volke
dat hem genaect.

Psalm 9

Synget den heren nyen

sanc. syn lof is yn der he-
liger vergaderige.

Israhel
verblide hem yn den die oen ge-
maect heuet. ende die dochteren

van syon hoghe vrouwē sich

yu horen coninc. **S**ie moete
louen synē name yu eendracht
tigen versamende sange yu
ter bougen ende yu der santo
rien syngē sie hem. **W**ant
den heren wal behaghet yu
synen volke. ende die sachtmo
digen heft hie verhoget yu
salicheiden. **I**n glorien sullen
sich die heligē hoge verrouwe
ende yu hoeren slaepcameren
sullen sie verbliden. **D**ie hoe
ghe vroude godes sal hem we
sen in hoerē kelen. ende op bei
den siden snidende swerde yu ho
ren handen. **O**m makete

doen yu den die veer gebore sy
 ende om te bescheldene die ghe
 meine lude. **O**m to byuden
 hoer coninge yu voethelden.
 ende hoer edelinge yu yseren
 hantbanden. **O**p dat sie doe
 moghen yu hem dat besche
 uen gericht. dese glorie is alle
 syne heligen. **L**ouet den he
 ren yu syne heligen. louet den
 heren yu den firmamēt syne
 crachten. **L**ouet oen yu sy
 nen crachten louet oen nae
 der menichuoldicheit syne
 groetheit. **L**ouet oen yu
 den gelude der basune. louet

oen yn den sautoer ende yn der
harpen. **L**ouet oen yn bō
gen ende yn eendrachtigē ver
samendē sange. louet oen yn
suaeren ende yn organē. **L**o
uet oen yn walludendē cym
baleu. louet oen yn cymbalē
der volherteliker blytscap. al
le gheeste louet den here. **H**
ere ghif hē. **Ant.** Alle gheef
te louet den heren. **Ant.** Ont
bynde here hoer sielen vā alle
banden der sündē. op dat sie we
der op verweet mit dynē heli
gen yn der glorien der opuerstā
denisse weder wtademē. **Gūdis**

151
Ghebenedijt sy die hē
god van israhel wāt
hie syn volc geuādet ende v
loest heuet. **E**nde hie heuet
ons opgericht den hoeru der sa
licheit yn dauid syns kynns ge
dachte. **A**ls hie gesproken
heuet wt monde synre heliger
profeten die van begynne der
werlt ghewest hebben. **H**
eil van onsen viandē ende van
al der gheenre handen die ons
haten. **O**m te doen barmh
ticheit mit onsen vaderē ende
te gedencken synre heliger ghe
loefnissen. **D**en eet den hie

Swoer tot abrahā onsen vader
dat hie ons hem seluen geuen
wolte. **O**p dat wi sonder
anxt verloest van den hande
onser viande hem diene. **I**n
helicheit ende yn rechtuerdich
eit voer hem al onse daghe.
Ende du kynt du bist een
prophete des ouersten geheij
ten. want du salt voergaen
voer dat aensichte des heren
to bereiden syne wege. **O**
gheuen wisheit des heils sy
nen volke yn vergifnisse hore
sunden. **M**itten bīneuste
der barmherticheit ons gode

dair mede heuet ons geuādet
 die wt den hoegen opgegaen
 is. **L**ulichte o here den die sic
 ten yn duesternissen ende yn
 scheme des todes to leiden onse
 voete yn den wech des wreden.

Here ghif hē. **ant** Ont
 bynt here hoer sielen van alle
 banden der misdaden op dat
 sie yn der glorien der opuerstā
 denisse opuerwect mit dyuen
 heligen yn der glorien der op
 uerstandnisse weder wtade
 men. **vs.** Ic hoerde die stēme
 van den hemele to my sprekēde.
Sarif salige doden die yn gode

steruen. Vader onse. Ende en leide
ons niet yn becoringe. Mer vloes
ons van quaede Amen. Here
ghif hem die ewige ruste. Ende
dat ewige licht moet hem lich-
ten. Here wt trecke oer sielen
van der poerten der hellen. Ick
geloue te sien die guete des heren
yn den lande der leuender. Here
verhoer my gebet. Ende my roe-
pen come to dy. **Collect**

Sie moeten behalden deel
der saliger opuerstande
nissen ende moeten werdich wer-
den to hebn dat ewige leue. Ver-
mids dy ihesu xpe salich behol

der der werlt die mit den vader
ende mit den heligen gheest le
ues ende regniers ouer al yn ee
wicheit. Amen. **Psalmus**

Loue siele myn den herē. ic
sal den heren louen yn
mynen leuē. ic sal syn gen my
nen gode also lange als ic sal sy.

En wilt niet getrouwen
yn den vorsten yn sonen der mē
schen. yn welken gheen heil
en is. **S**yn gheest ghaet
wt ende sal weder comē yn syn
eerde. yn den dage sullen vergaē
al hoer gedachten. **S**elich is
die des syn hulpe is iacobs god

syn hope is yn den heren synē
gode. die made den hemel ende
die eerde. dat mere ende alle die
dair ynnē syn. **D**ie beholder
die waarheit yn der ewicheit.
hie doet gerecht den ghenē die
ourecht liden. hie geuet spysse
den hongerigen. **D**ie here
ontbynt die mitten voeten
gebonden syn. die here ynlich
tet den blynden. **D**ie here
oprichtet die nedergeclagene.
die here mynt die rechtuerdigē.
Die here behuedet die vreem
den ende die ellenden die wese
ende weduwen sal hie ont

faen ende die wege der sundere
 sal hie verstuereu. **O**ie here
 sal regnieren yn der ewicheit
 dyn god syou yn die gebuerte
 ende gebuerte. **H**ere ghif hē.
God die ons va **Collect**
 der ende moter gebodes
 to eeren ontfarme dy guetlic
 der sielen myre alderen en ghif
 hem verlatenisse van hoeren
 sunden ende alle dien die my
 beuolen syn ende die my guet
 of quaet gedaen hebu en den
 ic misdaen heb ende dair ick
 schuldich byn voir te bidden
 ende laet sie my beschouwen

yn der blyscap der ewiger clare

Here **Collect** heit
dent properlike to be
hoert toutfaen ende te sparen
wes genadich allen siele ende
sunderlinge dair ics voer be
ghere. vergif hem hoer sun
ten op dat wy vrij ontbontē
van banden des todes werdich
werden ouer te gaen ynt leuē.

Deige here dyn **Collect**
oeren tot onse gebete
dair dyne dieure dyne barm
herticheit mede bidden dat die
sielen dyure dieure ende dyure
dieureschen die du van desen

certrike heues heiten gaen wil
 les setten yn dat lant des wede
 ende des liches. ende gunnen
 wilt geselschap dynre helige.
 Vermids onsen lieuen heren
 ihu cristu dynen soen die mit
 dy leuet ende regniert yn eenich
 eit des heligen gheestes een god
 yn ewicheit. **Ame.** Here ghif
 hem die ewige ruste ende dat
 ewige licht moet hem lichtē.
Alle gelouige sielen moeten
ruesten yn weden. Amen.

